

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců JUDr. Evy Pechové a Mgr. Vadima Hlavatého ve věci

žalobce: **s Autoleasing, a.s., IČO 27089444**
sídlem Budějovická 1912/64b, 140 00 Praha 4
zastoupený advokátem Mgr. Lukášem Petrem
sídlem Jankovcova 1569/2c, 170 00 Praha

proti
žalovanému: **České obchodní inspekce, ústřední inspektorát**
se sídlem Štěpánská 567/15, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 7. 2017, sp. zn. ČOI 129052/14/1000, č. j. ČOI 31416/17/O100/1000/17/HI/Št

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, jímž žalovaný změnil rozhodnutí ředitele inspektorátu České obchodní inspekce Středočeského kraje a hl. m. Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 1. 2017, č. j. ČOI 5746/17/1000, kterým byla žalobci uložena úhrnná pokuta ve výši 300 000 Kč za spáchání správních deliktů:
 - podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), kterého se měl žalobce jako věřitel dopustit tím, že neposkytl spotřebiteli R. S. v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat informaci uvedenou v příloze č. 2 k zákonu o spotřebitelském úvěru, a to informaci o výpůjční úrokové sazbě, a neučinil tak s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy o úvěru č. UDTA14/10010300 uzavřené dne 13. 8. 2014;
 - podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, kterého se měl žalobce jako věřitel dopustit tím, že ve smlouvě o úvěru č. UDTA14/10010300 uzavřené dne 13. 8. 2014 se spotřebitelem R. S. neuvedl jasným, výstižným a zřetelným způsobem informaci uvedenou v příloze č. 3 k zákonu o spotřebitelském úvěru, a to informaci o výpůjční úrokové sazbě;
 - podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, ve znění do 24. 2. 2013, kterého se měl žalobce jako věřitel dopustit tím, že před uzavřením smlouvy o úvěru č. UDTA13/10000763 uzavřené dne 24. 1. 2013 se spotřebitelem M. Z. neposoudil s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr;
 - podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, kterého se měl žalobce jako věřitel dopustit tím, že před uzavřením smlouvy o úvěru č. UDTA14/10010300 uzavřené dne 13. 8. 2014 se spotřebitelem R. S. neposoudil s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr.

Žalobci byla současně uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč dle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“). Žalovaný změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že uložil úhrnnou pokutu ve výši 250 000 Kč a rozhodl, že namísto správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, kterého se měl žalobce jako věřitel dopustit tím, že neposkytl spotřebiteli R. S. v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat informaci uvedenou v příloze č. 2 k zákonu o spotřebitelském úvěru, a to informaci o výpůjční úrokové sazbě, a neučinil tak s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy o úvěru č. UDTA14/10010300 uzavřené dne 13. 8. 2014; spáchal žalobce správní delikt podle § 153 odst. 1 písm. t) zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění rozhodném (dále jen „nový zákon o spotřebitelském úvěru“), kterého se měl žalobce dopustit tím, že v rozporu s § 95 odst. 1 písm. f) nového zákona o spotřebitelském úvěru neposkytl spotřebiteli R. S. před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru jiném než na bydlení č. UDTA14/10010300 uzavřené dne 13. 8. 2014 informaci o výpůjční úrokové sazbě. Ve zbytku žalovaný rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

II.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Žalobce nerozporoval, že v dokumentu „Předsměrní informace o spotřebitelském úvěru poskytovaném společností s Autoleasing, a.s.“ a ve smlouvě o úvěru č. UDTA14/10010300 uzavřené dne 13. 8. 2014 došlo k nepřesnému uvedení výpůjční úrokové sazby. Žalobce však namítal, že tato nepřesnost nezakládá odpovědnost za spáchání správního deliktu. Žalobce nerozporoval ani to, že byl v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru povinen uvést veškeré zákonem požadované údaje v přesné a správné podobě. S poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 6. 2016, sp. zn. 32 Cdo 4838/2015, na které v žalobou napadeném rozhodnutí odkazoval žalovaný, žalobce uvedl, že popisovaná nepřesnost nemohla spotřebitele nijak ovlivnit; dodal, že v daném případě se jednalo o sankci v podobě snížení úročení úvěru podle § 8 zákona o spotřebitelském úvěru, tedy ve své povaze sankci soukromoprávní, která se neřídí principy správního trestání.
3. Žalobce namítal, že nedošlo k porušení zákona, když zjevně nebyl porušen jeho smysl a účel, kterým je v případě § 5 odst. 1 a § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru umožnit spotřebiteli prostřednictvím komplexu údajů informovat o daném finančním produktu, tak aby jej spotřebitel mohl kvalifikovaně posoudit. Měl za to, že uvedená drobná nepřesnost nezakládá porušení zákona o spotřebitelském úvěru, jelikož RPSN a celková zaplacená částka, jež představují hlavní způsob ochrany spotřebitele, jakož i počet splátek, jejich výše a další požadované údaje byly na všech dokumentech uvedeny správně a zcela v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru. Spotřebitel tak nepochybně měl dostatek informací k tomu, aby mohl rozumně a kvalifikovaně posoudit, zda nabídka odpovídá jeho potřebám a aktuální finanční situaci, čímž byl naplněn smysl a účel zákona. Dodal, že zákon o spotřebitelském úvěru stanoví pouze povinnost výše uvedené údaje uvádět, přičemž dále nerozvádí detailnost a kvalitativní prvek těchto údajů. Na základě teleologického výkladu normy žalobce dospěl k tomu, že cílem zákonodárce nebylo postihovat drobné nepřesnosti jako v předmětném případě, nýbrž toliko nepoctivé obchodníky, kteří záměrně zkreslují údaje o úvěru či je neuvádějí vůbec.
4. Žalobce dále nesouhlasil s aplikací § 22 odst. 5 zákona o spotřebitelském úvěru, podle kterého není-li prokázán opak, má se za to, že věřitel povinnosti podle § 5, 7 a 9 nesplnil. Namítal, že dané ustanovení dopadá pouze na občanskoprávní spory mezi spotřebitelem a věřitelem, nikoli na oblast správního trestání. Uvedl, že z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá použití zásad trestního práva i pro oblast správního trestání. Přičemž jednou z těchto zásad je i zásada presumpce nevinu uvedená v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobce namítal, že účastník řízení nemůže být nucen prokazovat svou nevinu a že výklad žalovaného je v rozporu s ústavním pořádkem. Shrnl, že žalovaný byl povinen prokazovat vinu žalobce a že ji spolehlivě neprokázal.
5. Žalobce uvedl, že mu v době údajného spáchání správního deliktu žádný zákon nepřikazoval uchovávat dokumenty prokazující ověření úvěruschopnosti spotřebitele. Tuto povinnost zavedl až nový zákon o spotřebitelském úvěru, účinný od prosince roku 2016. Žalobce shrnl, jak posoudil úvěruschopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr. Podotkl, že toto shrnutí již žalovanému předkládal, a proto nemůže být pravdivé tvrzení žalovaného, že ze spisového materiálu vyplývá opak. Uvedl, že při posuzování schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr jednal v obou případech, tedy v případě uzavírání smluv s klienty R. S. a M. Z., s řádnou a odbornou péčí a nezanedbal své zákonné povinnosti. Poukázal na to, že součástí interního schvalovacího procesu žalobce při poskytování úvěrů je 23 kontrol zaměřených výhradně na klienta, jejichž smyslem je

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

zhodnotit jeho bonitu, ověřit jím udávané příjmy a výdaje a zjistit případný výskyt klienta ve veřejných rejstřících. Dodal, že tyto kontroly jsou prováděny jednak lustrací klienta ve veřejných rejstřících a databázích a dále na základě listin předkládaných klientem a informací sdělených klientem. Žalobce v případě obou klientů provedl uvedený schvalovací proces a na základě tohoto procesu zhodnotil, že oba klienti jsou schopni poskytnutý úvěr ve sjednané výši splácet. Žalobce rovněž poukázal na rozdíly mezi oběma případy. Uvedl, že v případě klienta M. Z. navíc došlo k prověření jeho osobního účtu vedeného Českou spořitelnou, a.s. (mateřskou společností žalobce), kterým disponuje již od 17. 3. 1999, a k porovnání klientem uvedených údajů v žádosti o úvěr se skutečností. Žalobce, resp. jeho mateřská společnost, tedy s klientem M. Z. měl již dlouhodobý smluvní vztah, který bezesporu svědčil o jeho úvěruschopnosti; odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015. Žalobce dále uvedl, že oproti tomu u klienta R. S. byly v rámci standardního schvalovacího procesu vyžádány jako potvrzení o příjmech 3 aktuální, po sobě jdoucí výpisy z bankovního účtu. Dodal, že nedisponuje kopiemi předkládaných listin, nýbrž toliko vyznačuje záznam o provedené kontrole v interním systému. Žalobce namítal, že se žalovaný s argumenty týkajícími se rozdílů mezi oběma klienty a provedenými kontrolami nevypořádal a ani neprovedl navrhovaný výslech svědka T. H.. Žalobce dále uvedl, že rovněž nahlédl do příslušných databází, přičemž nezjistil žádnou okolnost, jež by zavadala důvod k neposkytnutí úvěru; konkrétně se jednalo o kontrolu bankovních a nebankovních registrů klientských informací. Vzhledem k výši poskytnutých úvěrů, výši měsíčních splátek a dalším okolnostem podle něj přitom nebylo nezbytné posuzovat úvěruschopnost nahlédnutím do dalších databází, když postačilo doložení příjmů a lustrace veřejných rejstříků, avšak žalobce tak přesto učinil.

6. Žalobce zásadně nesouhlasil s tvrzením, že by jím provedené posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů v daných případech bylo nedostatečné. Uvedl, že § 9 zákona o spotřebitelském úvěru ukládá věřiteli povinnost posoudit úvěruschopnost spotřebitele, avšak způsob tohoto posouzení ponechává na něm. Dodal, že zákon o spotřebitelském úvěru vychází ze směrnice 2008/48/ES ze 23. 4. 2008 a záměrně neobsahuje taxativní výčet informací, na základě nichž má poskytovatel úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele, ani nespecifikuje, jestli mají být tyto informace kontrolovány a pokud ano, jakým způsobem. Čl. 8 ve spojení s bodem 26 této směrnice naopak poskytovateli úvěru přiznává prostor pro uvážení při určování, zda informace, které má k dispozici, stačí k doložení úvěruschopnosti spotřebitele či nikoli.
7. Žalobce namítal rovněž porušení zásady legitimního očekávání a individuálního posouzení každé věci. Uvedl, že i tehdy, pokud by jednáním žalobce došlo k porušení zákona o spotřebitelském úvěru, tak toto tvrzené pochybení neodůvodňuje uložení sankce v podobě a ve výši stanovené v žalobou napadeném rozhodnutí. Odkázal na § 2 odst. 4 správního řádu.
8. Námitku porušení zásady legitimního očekávání odůvodnil tím, že při rešerši sankcí udělených žalovaným zjistil, že žalovaný za správní delikty spočívající v porušení obdobných ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru zpravidla neukládá pokuty v obdobné výši. Odkázal na řadu správních rozhodnutí, na nichž ilustroval porušení zásady legitimního očekávání. Uvedl, že pouze v jednom z jím prověřovaných případů byla uložena pokuta ve výši 250 000 Kč, avšak v tomto případě se jednalo o nepoměrně závažnější porušení zákona o spotřebitelském úvěru, jakož i zákona č. 634/1992 Sb. Dále

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

k rozhodovací praxi žalovaného uvedl, že za porušení zákona o spotřebitelském úvěru v intenzitě, která je tvrzena žalovaným v předmětném řízení, bývají obvykle ukládány pokuty do 25 000 Kč. Nesouhlasil v tomto směru s argumentací žalovaného v žalobou napadeném rozhodnutí; žalovaným uvedené příklady podle žalobce nijak neprokazují, že pokuta ve výši 250 000 Kč je pokutou, která je běžně ukládána v obdobných případech. Dodal, že diametrálně různé výše pokut v těchto řízeních spíše poukazují na porušování zásady legitimního očekávání i v jiných případech a též na svévoli žalovaného při stanovování výše pokuty za obdobné správní delikty. Shrnul, že výše sankce nemůže být žalovaným dostatečně odůvodněna, když žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu, jakož i soudní judikaturou nedbal na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

9. Žalobce dále uvedl, že zásadu legitimního očekávání do určité míry koriguje zásada individuálního posouzení každé věci, která je obsažena kromě § 2 odst. 4 správního řádu rovněž v § 21 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Namítal, že žalovaný nedostatečně přihlédl k řadě okolností polehčujícího charakteru. Upozornil na to, že pokud jde o nepřesné uvedení výpůjční úrokové sazby, tak se v daném případě jednalo pouze o neúmyslné nedbalostní administrativní pochybení žalobce, které vzniklo v důsledku chyby v komunikaci s prodejcem předmětu financování, který při prodeji nezapočítal do výpůjční úrokové sazby svou provizi. Zdůraznil, že výpůjční úroková sazba představuje jen jeden z mnoha údajů, jež je součástí celého komplexu informací. Jelikož veškeré ostatní informace byly uvedeny naprosto přesně a v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru, nejednalo se dle názoru žalobce o natolik zásadní prohřešek, aby odůvodňoval uložení pokuty, zvláště v tak vysoké výši. Uvedl, že žalovaný měl přihlédnout k tomu, že důvodem nepřesného uvedení výpůjční úrokové sazby nebyl úmysl klamat spotřebitele a zhoršit jeho postavení, a že spotřebitel od samého počátku věděl, že platí ve splátkách kupní cenu předmětu financování, znal výši a počet těchto splátek, výši RPSN i celkovou částku, přičemž žádná z těchto částek ani dalších údajů se nevymykala obvyklé tržní ceně spotřebitelských úvěrů v daném čase a na daném relevantním trhu. Dále měl za to, že žalovaný měl přihlédnout k tomu, že žalobce změnil interní systém přípravy spotřebitelských úvěrů a předmluvních informací tak, aby již v budoucnu k nepřesnostem při generování smluvní dokumentace nemohlo docházet. Za další polehčující okolnost považoval rovněž svoji dosavadní bezúhonnost. Domníval se taktéž, že v souladu s § 21 zákona o spotřebitelském úvěru vynaložil veškeré úsilí, které od něj lze požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Uvedl, že žalovaný rovněž nedostatečně zohlednil, zda nepřesným uvedením výše úrokové sazby byl spotřebitel R. S. jakkoliv nepříznivě zasažen; žalobce měl za to, že dopad této nepřesnosti na spotřebitele nebyl žádný, případně byl mizivý. Obdobně ani u tvrzeného nedostatečného posouzení úvěruschopnosti žalovaný neposoudil, zda tímto údajným pochybením byli spotřebitelé nepříznivě zasaženi a zda měli se splácením poskytnutého úvěru reálně problémy a dále zda tito spotřebitelé skutečně byli úvěruschopní či ne. Shrnul, že žalovaný nedostatečně posoudil následky tvrzeného správního deliktu, jež by měly být zohledněny při ukládání sankce. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2010, č. j. 7 As 71/2010-97, dodal, že žalovaný nedostatečně posoudil také intenzitu tvrzených nedostatků.
10. Žalobce dále namítal porušení zásady přiměřenosti. Uvedl, že uložená sankce je nepřiměřeně vysoká. Zopakoval, že bylo třeba přihlédnout k charakteru tvrzeného provinění, jež bylo zjevně neúmyslné a jeho povaha byla toliko administrativní, k dobré obchodní pověsti a dosavadní bezúhonnosti žalobce, jakož i k tomu, že nebylo prokázáno

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

způsobení škody či jiného škodlivého následku. Uvedl, že v daném případě byla represivní složka sankce naplněna již samotným projednáním věci a upozorněním na nedostatek. Dodal, že žalobce přijal potřebná systémová a organizační opatření, aby k vytýkanému stavu již nikdy v budoucnu nemohlo docházet.

11. Žalobce navrhl, aby soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí i prvostupňové rozhodnutí. Případně žalobce navrhl, aby soud snížil uloženou pokutu na částku 25 000 Kč.
12. Žalovaný ve vyjádření ze dne 5. 10. 2017 odkázal na žalobou napadené rozhodnutí, ve kterém se již dostatečně vypořádal s argumentací žalobce.
13. Žalovaný byl přesvědčen o tom, že uvedení nepřesné výpůjční úrokové sazby je porušením zákona o spotřebitelském úvěru. Konstatoval, že pouze na základě úplných, správných, jednoznačných a srozumitelných informací je možné učinit kvalifikované rozhodnutí. Spotřebiteli však nebyla sdělena správná výše výpůjční úrokové sazby, a proto si nemohl učinit jednoznačnou představu o tom, zda nabídka odpovídá jeho představám. Uvedl, že rozdíl ve výši 7,08 % nelze považovat za drobnou nepřesnost. Dodal, že jedním nesprávným údajem může být narušena i důvěra spotřebitele v pravdivost ostatních informací.
14. Žalovaný trval na svém závěru, že § 22 odst. 5 zákona o spotřebitelském úvěru je aplikovatelný. Měl za to, že přenesení důkazního břemene je přípustné i v oblasti správního trestání, jak se již děje v oblasti nekalých obchodních praktik. Konstatoval, že si je vědom toho, že nový zákon o spotřebitelském úvěru nabyl účinnosti až dne 1. 12. 2016, avšak je zřejmé, že historický vývoj směřuje k tomu, aby to byl právě poskytovatel úvěru, kdo musí předložit doklady o tom, že byla řádně posouzena úvěruschopnost spotřebitele.
15. Dále žalovaný konstatoval, že žalobci nevytýká obecně nastavení jeho interních schvalovacích procedur, a proto neprovedl navrhovaný výslech zaměstnankyně žalobce. Vysvětlil, že při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele je třeba vycházet zejména z individualizovaných informací vztahujících se ke konkrétnímu spotřebiteli, které by měl poskytovatel úvěru náležitě ověřovat. Shrnl, že žalobce je viněn z neposouzení úvěruschopnosti v případech dvou konkrétních spotřebitelů, přičemž žalovaný přistupoval k posouzení věci individuálně a zabýval se konkrétními skutečnostmi vztahujícími se ke každému ze spotřebitelů. Taktéž dostatečně odůvodnil, proč považuje za prokázané, že žalobce v těchto dvou případech nesplnil svou povinnost ověřit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr. Odkázal na žalobou napadené rozhodnutí a doklady předložené žalobcem, z nichž plyne, že majetková situace, resp. úvěruschopnost ani jednoho z daných spotřebitelů nebyla posouzena s odbornou péčí.
16. Žalovaný rovněž uvedl, že uložená pokuta byla řádně odůvodněna, žalovaný ji považuje za přiměřenou, odpovídající okolnostem případu a pokutám ukládaným v obdobných případech a za dostatečně splňující represivní i preventivní účinky. Odmítl námitku žalobce, že byla porušena zásada legitimního očekávání. Uvedl, že pokuty ukládá ve vyšších odpovídajících závažnosti jednotlivých případů na základě vyhodnocení jednotlivých zákonem daných kritérií pro určení výše sankce. Dodal, že z rozhodnutí, na která poukázal žalovaný ve svém rozhodnutí, vyplývá, že se pokuta uložená žalobci neodchyluje od pokut ukládaných v obdobných případech. Závažnost posuzovaného případu je nepochybně vyšší než případů, ve kterých byly uloženy pokuty 80 000 Kč a 70 000 Kč a naopak mnohem nižší než v případě, ve kterém byla uložena pokuta ve výši 900 000 Kč. Zopakoval, že výše uložené pokuty byla řádně odůvodněna, žalovaný se zabýval všemi

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

kritérii pro určení výše sankce a tato vyhodnotil, a to ve vztahu ke každému správnímu deliktu zvlášť.

17. Žalovaný navrhl soudu, aby nedůvodnou žalobu zamítl.
18. Dne 24. 8. 2020 žalobce k výzvě soudu předložil správní rozhodnutí, na které odkazoval v žalobě v rámci námitky porušení zásady legitimního očekávání ze strany správních orgánů.
19. Na ústním jednání dne 7. 10. 2020 právní zástupce žalobce setrval na svém procesním stanovisku a v této souvislosti odkázal na uplatněné žalobní námitky.
20. Žalovaný rovněž setrval na svém procesním stanovisku a odkázal na jak na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, tak na vyjádření k žalobě.
21. Soud na ústním jednání k důkazu přečetl žalobcem navržené listiny, jimiž prokazoval žalobní námitku týkající se porušení zásady legitimního očekávání, a to rozhodnutí žalovaného založená na č. l. 51 až 71 soudního spisu (viz odstavec 61 rozsudku). Dále soud pro nadbytečnost odmítl provést k důkazu žalobcem navržený výslech svědkyně T. H. Svědecký výslech žalobce požadoval provést za účelem prokázání způsobu fungování kontrolního mechanismu před uzavřením úvěrových smluv s klienty. Soud zdůrazňuje, že v dané věci nebylo podstatné, jakým způsobem před uzavřením úvěrových smluv fungují kontrolní mechanismy žalobce pro posouzení bonity klientů v obecné rovině, nýbrž jakými konkrétními postupy byla žalobcem prověřena bonita u klientů R. S. před uzavřením úvěrové smlouvy dne 13. 8. 2014 a u klienta M. Z. před uzavřením úvěrové smlouvy ze dne 24. 1. 2013. Závěr soudu o nadbytečnosti provedení svědeckého výslechu potvrzují i zjištění ze správního spisu, neboť jak průvodní list leasingové smlouvy, tak screenshot obrazovky provedený žalobcem pro zjištění bonity klienta R. S., byly podepsány zpracovatelem a schvalovatelem panem J. a nikoli žalobcem navrženou svědkyní; tudíž žalobcem navržená svědkyně v případech klientů R. S. a M. Z. nezpracovala kontrolní program a ani neschválila uzavření úvěrových smluv s dotčenými klienty.

III.

Obsah správního spisu

22. Správní orgán I. stupně vydal dne 19. 8. 2016 příkaz, č. j. 10/0264/16/P/45, kterým žalobci uložil úhrnnou pokutu ve výši 300 000 Kč. Proti tomuto příkazu se žalobce bránil odporem.
23. Následně správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí ze dne 11. 1. 2017, č. j. ČOI 5746/17/1000, kterým byla žalobci uložena úhrnná pokuta ve výši 300 000 Kč za spáchání správních deliktů, jak jsou specifikovány v bodě I. tohoto rozsudku. Správní orgán I. stupně uvedl, že ve formuláři předmluvních informací týkajícím se spotřebitele R. S. je uvedeno, že úroková sazba nebo případně různé úrokové sazby, které se na smlouvu o úvěru vztahují, je 11,90 %, přičemž tato úroková sazba je koncipována jako pevná. Přepočtem provedeným pracovníky České obchodní inspekce však bylo zjištěno, že správná hodnota úrokové sazby je 18,98 %. Dospěl tak k závěru, že tímto jednáním se žalobce dopustil správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, když nesplnil povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Dále konstatoval, že smlouva o úvěru uzavřená se spotřebitelem R. S. neobsahovala informaci dle přílohy č. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, jasným, výstižným a zřetelným

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

způsobem, a to výpůjční úrokovou sazbu, když ve smlouvě o úvěru je uvedena výpůjční úroková sazba ve výši 11,90 % p. a., ačkoliv správná hodnota úrokové sazby je ve výši 18,98 %. Dospěl proto ke stejnému závěru, že i tímto jednáním se žalobce dopustil správního deliktu podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, když nesplnil povinnost podle § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Správní orgán I. stupně konstatoval, že jedním ze způsobů, který zákon o spotřebitelském úvěru k zajištění smyslu právní úpravy využívá, je dostatečná a včasná informovanost spotřebitele ještě před uzavřením spotřebitelského úvěru. Zdůraznil, že je nezbytné zajistit, aby se spotřebitelé mohli rozhodovat na základě znalosti skutečných podmínek a mohli tak posoudit výhodnost či nevýhodnost nabízeného úvěru. Shrnul, že věřiteli je proto uložena povinnost, aby již ve fázi před uzavřením spotřebitelského úvěru a následně i v rozhodném okamžiku již při uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru, poskytl spotřebiteli co nejúplnější a nezkrácené informace, jejichž minimální výčet je uveden v přílohách č. 2 a 3 k zákonu o spotřebitelském úvěru.

24. Správní orgán I. stupně měl dále za prokázané, že žalobce před uzavřením smlouvy o úvěru se spotřebitelem M. Z. s odbornou péčí neposoudil schopnost spotřebitele M. Z. splácet spotřebitelský úvěr. Uvedl, že žalobce dostatečně s odbornou péčí neposoudil skutečnou výši příjmů spotřebitele a jeho výdaje, když schopnost splácet úvěr byla posouzena pouze na základě informací podaných spotřebitelem, přičemž byla ověřena pouze informace, že spotřebitel je zaměstnan. Dospěl proto k závěru, že tímto jednáním se žalobce dopustil správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru (ve znění účinném do 24. 2. 2013), když nesplnil povinnost podle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Správní orgán I. stupně měl dále za prokázané, že žalobce před uzavřením smlouvy o úvěru se spotřebitelem R. S. s odbornou péčí neposoudil schopnost spotřebitele R. S. splácet spotřebitelský úvěr. Uvedl, že žalobce před uzavřením smlouvy žádným způsobem neověřil, zda spotřebitel měl v době uzavření úvěrové smlouvy dostatečné finanční prostředky, aby mohl úvěr splácet. Dospěl pak k závěru, že tímto jednáním se žalobce dopustil správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, když nesplnil povinnost podle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Správní orgán I. stupně vysvětlil smysl právní úpravy stanovené v § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru a zdůraznil povinnost poskytovatele spotřebitelského úvěru posoudit schopnost dlužníka dostát svým závazkům, jakož i dostatečnou informovanost spotřebitele o podmínkách spotřebitelského úvěru.
25. Správní orgán I. stupně se následně vypořádal s argumenty žalobce uvedenými v odporu. Uvedl, že výpůjční úroková sazba je povinný, zákonem stanovený údaj, jenž v případě, že je uveden v nesprávné výši, je vyhodnocen jako chybějící. Uvedl rovněž, že za obsah údajů v předmluvních informacích, jakož i ve smlouvě o úvěru je vždy odpovědný věřitel. Správní orgán I. stupně nesouhlasil s žalobcem, že v případě uzavírání smluv se spotřebiteli R. S. a M. Z. jednal náležitě s odbornou péčí a nezanedbal své zákonné povinnosti. Správní orgán I. stupně měl za to, že pouhé formuláře nejsou dostatečným podkladem pro posouzení úvěruschopnosti dlužníků, neboť nejsou podloženy jakýmkoli důkazem svědčícím o ověření údajů v nich obsažených. Vyjmenoval doklady předložené žalobcem a dovodil, že na jejich základě žalobce nemohl spolehlivě posuzovat schopnost spotřebitelů hradit své závazky, resp. se podle něj nedalo ani hovořit o podkladech, nýbrž jen o údajích spotřebitelů představujících ničím neověřené a nepodložené informace. Měl rovněž za to, že informace podané žadateli o úvěr nejsou ničím prokázány, žalobce vychází pouze z údajů žadatelů, které nejsou ničím podloženy, přičemž uvedl příkladný výčet dokladů, jež by

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

nebylo nepřiměřené po žadateli o úvěr, resp. od jiných subjektů požadovat. Uzavřel, že žalobce neprokázal, že s odbornou péčí posoudil schopnost spotřebitelů splácet. Byl přesvědčen, že žalobce při posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů nevycházel z dostatečných podkladů a posouzení proto nemohlo být řádné, neboť neučinil jakýkoliv pokus o ověření těchto údajů a nemůže proto tvrdit, že schopnost spotřebitelů splácet úvěr posoudil s odbornou péčí, jak ukládá § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.

26. Správní orgán I. stupně poté uvedl skutečnosti, z nichž při rozhodování vycházel. Uvedl, že za nejzávažnější delikt vyhodnotil porušení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru a naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, týkající se uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru se spotřebitelem R. S. Přičemž závažnost tohoto deliktu zvyšuje i skutečnost, že se žalobce stejného pochybení dopustil již předtím, a to uzavřením smlouvy se spotřebitelem M. Z. K dalším správním deliktům přihlédl správní orgán jako k přitěžující okolnosti. Správní orgán se potom zabýval způsobem spáchání uvedených správních deliktů a následky protiprávního jednání žalobce. Uvedl, že ve prospěch žalobce zohlednil, že se jedná o první zjištěné porušení zákona o spotřebitelském úvěru, a naopak k tíži hodnotil, že žalobce svým jednáním naplnil skutkovou podstatu čtyř správních deliktů. Uvedl, že zjednání nápravy do budoucna a dodatečné zhojení nelze považovat za důvod ke snížení uložené pokuty. Vysvětlil, že vycházel ze zásady nestrannosti a legitimního očekávání. Uvedl, že po zvážení všech skutečností pak přistoupil k uložení pokuty při spodní hranici zákonné sazby ve výši, která je v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru i se zásadou přiměřenosti, přičemž dle názoru správního orgánu splní svou represivní i preventivní úlohu, přičemž sankce musí s sebou nést přiměřeně citelný zásah do majetkové sféry účastníka, aby byl veden k důslednějšímu dodržování všech zákonných norem.
27. Žalobce se proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvolal. Žalovaný rozhodnutí správního orgánu I. stupně změnil, jak je uvedeno výše, a uloženou úhrnnou pokutu snížil na výši 250 000 Kč. Žalovaný dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně ve věci učinil potřebná skutková zjištění ve smyslu § 3 správního řádu a nepochybil ani při právním hodnocení věci závěrem, že se žalobce dopustil správních deliktů uvedených ve výroku odvoláním napadeného rozhodnutí, a tyto delikty mu byly bezpečně prokázány. V předchozím řízení neshledal ani žádnou procesní vadu s dopadem na zákonnost a správnost odvoláním napadeného rozhodnutí. Žalovaný změnil výrok odvoláním napadeného rozhodnutí a v souvislosti s touto změnou snížil výši uložené pokuty z důvodu, že došlo k takové změně právní úpravy, která je pro žalobce příznivější, a to pokud jde o porušení povinnosti zakotvené v § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Konstatoval, že žalobce měl i podle pozdější právní úpravy zakotvené v § 95 odst. 1 nového zákona o spotřebitelském úvěru povinnost uvádět informaci o výpůjční úrokové sazbě před uzavřením smlouvy, vzhledem k tomu, že se na polovinu snížila horní hranice trestní sazby, kterou bylo možné uložit pro správní delikt spočívající v porušení dané právní povinnosti, žalovaný v souladu s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod použil novou právní úpravu, neboť byla pro žalobce příznivější. Ohledně dalších vytýkaných pochybení žalovaný setrval na použití právní úpravy účinné v době jejich spáchání.
28. Žalovaný se ztotožnil s výkladem správního orgánu I. stupně, že zákonem vyžadované informace nestačí pouze uvést, nýbrž tyto informace musí být uvedeny správně a úplně; v opačném případě nelze považovat informační povinnost věřitele za splněnou. Žalovaný

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

prisvědčil správnímu orgánu I. stupně rovněž v tom, že žalobce neprokázal, že v posuzovaných případech s odbornou péčí posoudil úvěruschopnost spotřebitelů. Uvedl, že správní orgán I. stupně se s argumentací žalobce ohledně posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů dostatečně vypořádal, odůvodnil, proč není možné považovat žalobcem předložené doklady za prokazující posouzení schopnosti spotřebitele splácet úvěr s odbornou péčí, žalobce byl taktéž upozorněn na § 22 odst. 5 zákona o spotřebitelském úvěru. Dodal, že správní orgán I. stupně se vypořádal i s návrhem žalobce na výslech svědka. Shrnl, že informace, ze kterých žalobce vycházel při posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů, byly zcela nedostatečné.

29. Konstatoval dále, že správní orgán I. stupně se zabýval všemi kritérii pro určení výše sankce danými § 21 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Pokuta byla uložena jako úhrnná s použitím absorpční zásady ukládání sankcí při souběhu více správních deliktů, podle které se pokuta ukládá podle trestní sazby pro nejzávažnější správní delikt; k dalším správním deliktům bylo přihlédnuto jako k přítěžující okolnosti. Žalovaný se zabýval rovněž tím, zda výše uložené pokuty odpovídá sankcím ukládaným v obdobných případech. Žalovaný poukázal na to, že podle znění zákona o spotřebitelském úvěru účinném do 24. 2. 2013 bylo možné pro porušení povinnosti posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr uložit pokutu do výše 2 000 000 Kč, podle pozdějších znění pak do výše 20 000 000 Kč, horní hranice trestní sazby se zvedla desetinásobně. Dodal, že v nyní posuzovaném případě došlo k porušení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru v jednom případě před 24. 2. 2013, ve druhém až po tomto datu, přičemž toto porušení je bráno za nejzávažnější v rámci ukládání sankce. Žalovaný měl dále za to, že správní orgán neporušil zásadu legitimního očekávání, když ukládá pro porušení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru i sankce vyšší než 25 000 Kč a odkázal na taková svá rozhodnutí. Dospěl k závěru, že výše uložené pokuty se neodchyľuje v neprospěch žalobce od pokut ukládaných v obdobných případech. Žalovaný se podrobněji zabýval způsobem spáchání i následky porušení povinností. Poukázal na to, že dosavadní bezúhonnost žalobce byla správním orgánem I. stupně řádně zohledněna jako polehčující okolnost. Uvedl, že ke změně interního systému žalobce, tedy ke zjednáání nápravy nebylo přihlédnuto ve prospěch žalobce, když odstranění protiprávního stavu je samozřejmostí. Dodal, že žalobce neprokázal vynaložení veškerého úsilí, které je možné požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Poukázal taktéž na to, že předmětné správní delikty patří mezi delikty ohrožovací, není tedy třeba, aby došlo k poškození právem chráněného zájmu; postačuje jeho ohrožení, ke kterému nepochybně došlo. Uvedl, že snížil výši uložené pokuty také z důvodu neposuzování následků správních deliktů v neprospěch žalobce; následky tedy nejsou hodnoceny ani ve prospěch a ani v neprospěch žalobce. Shrnl, že byly zohledněny veškeré okolnosti případu a že výše uložené pokuty byla řádně odůvodněna. Žalovaný snížil uloženou pokutu vzhledem k nové právní úpravě, která je pro žalobce příznivější, a k tomu, že již nejsou následky správních deliktů hodnoceny v neprospěch žalobce. Pokutu v této výši považoval za přiměřenou, odpovídající okolnostem případu a pokutám ukládaným v obdobných případech a za dostatečně splňující represivní i preventivní účinky.

IV.

Posouzení žaloby

30. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních

bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění rozhodném (dále jen „s. ř. s.“)].

31. Žaloba není důvodná.
32. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
33. Podle § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru „*[v]ěřitel poskytne spotřebiteli v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat informace uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu. Učiní tak s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, nebo před tím, než spotřebitel učiní závazný návrh na uzavření takové smlouvy. Všechny informace musí být stejně výrazné. Jiné informace než uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu poskytne věřitel v samostatném dokumentu.*“
34. Podle § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru „*[s]mlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, vyžaduje písemnou formu a musí obsahovat informace stanovené v příloze č. 3 k tomuto zákonu uvedené jasným, výstižným a zřetelným způsobem. Nesplnění této informační povinnosti nebo písemné formy nemá za následek neplatnost smlouvy. Je-li část smlouvy určena odkazem na obecné podmínky, musí připojit věřitel ke smlouvě jen takovou část obchodních podmínek, která se týká uzavírané smlouvy. Použitá velikost písma nesmí být menší než ve smlouvě. Jedno vyhotovení smlouvy musí obdržet spotřebitel v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat.*“
35. Podle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru „*[v]ěřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočítávající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, je povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Věřitel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud je po posouzení úvěruschopnosti spotřebitele s odbornou péčí zřejmé, že spotřebitel bude schopen spotřebitelský úvěr splácet, jinak je smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, neplatná.*“
36. Podle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 24. 2. 2013, „*[v]ěřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočítávající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, je povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele.*“
37. Podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru „*[v]ěřitel nebo zprostředkovatel se dopustí správního deliktu tím, že nesplní některou z povinností podle § 6 odst. 1.*“
38. Podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru „*[v]ěřitel se dopustí správního deliktu tím, že nesplní některou z povinností stanovených v § 5 odst. 1, 2 nebo 4.*“
39. Podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 24. 2. 2013, „*[v]ěřitel nebo zprostředkovatel se dopustí správního deliktu tím, že poruší povinnost podle § 9 odst. 1 posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr.*“
40. Podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, „*[v]ěřitel se dopustí správního deliktu tím, že nesplní některou z povinností podle § 9 odst. 1.*“

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

41. Podle § 95 odst. 1 písm. f) nového zákona o spotřebitelském úvěru „[p]řed uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru jiném než na bydlení, musí být spotřebiteli poskytnuty informace o zápujční úrokové sazbě, podmínkách upravujících použití této sazby a popřípadě o jakémkoliv indexu nebo referenční úrokové sazbě použitelné pro počáteční úrokovou sazbu, jakož i o době, podmínkách a postupu pro změnu zápujční úrokové sazby; uplatňují-li se za různých okolností různé úrokové sazby, uvádějí se výše uvedené informace o všech zápujčních úrokových sazbách.“
42. Soud uvádí, že v posuzované věci lze správní delikty rozdělit do dvou skupin, a to na ty související s porušením informační povinnosti žalobce ohledně výpujční (zápujční) úrokové sazby, tj. porušení § 5 odst. 1 a § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, resp. § 95 odst. 1 písm. f) nového zákona o spotřebitelském úvěru, a na ty související s porušením povinnosti dostatečným způsobem posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr (jinými slovy posouzení bonity), tj. porušení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.
43. Pokud jde o první dvojici správních deliktů, týkající se nepřesného uvedení výše výpujční (zápujční) úrokové sazby jak před uzavřením smlouvy o úvěru v předmluvních informacích, tak rovněž i v následně uzavřené smlouvě o úvěru, soud předně konstatuje, že žalobce nepochybně, že k této nepřesnosti došlo. Mezi účastníky je nesporné, že žalobce v obou případech uvedl úrokovou sazbu ve výši 11,90 %, ačkoliv správná výše této úrokové sazby činila 18,98 %. Žalobce se bránil tvrzením, že nebyl porušen smysl a účel zákona; uvedená drobná nepřesnost podle něj nezakládá porušení zákona o spotřebitelském úvěru, když spotřebitel měl dostatek informací k tomu, aby mohl rozumně a kvalifikovaně posoudit, zda nabídka odpovídá jeho potřebám a aktuální finanční situaci; zdůraznil, že ostatní zákonem požadované informace uvedl správně.
44. Při výkladu citovaných ustanovení § 5 odst. 1 a § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru je nutno vyjít z účelu, který tato právní úprava sleduje. Ústavní soud v nálezu ze dne 10. 4. 2014, č. j. III. ÚS 3725/13 konstatoval, že: „[v] rámci liberalizace trhu však úloha státu může spočívat jen ve vytváření právních (úprava ochrany spotřebitele zejména před uzavřením smlouvy) a institucionálních (soudní, inspekční, kontrolní orgány, finanční arbitři) podmínek pro řádné rozhodování (informovanost) spotřebitele při uzavírání smlouvy a podmínek pro ochranu smluvních stran. Spotřebitelský vztah není bezprostředně regulován na úrovni specifického ústavního práva, nicméně není ani od ústavně zaručených základních práv a svobod izolován, takže v tomto právně regulovaném vztahu se působení základních práv a svobod (výše uvedených) projevuje jako (je třeba zdůraznit, že nejen pro rozhodování konkrétní sporů z takových vztahů vznikajících) povinnost státu taková základní práva a svobody v tomto spotřebitelském vztahu chránit (čl. 1 odst. 1 Ústavy).“
45. Městský soud v Praze s odkazem na tento nálezh Ústavního soudu dospěl v rozsudku ze dne 22. 11. 2018, č. j. 6 A 175/2015-37, k závěru, že zákonem zakotvená povinnost věřitele poskytnout spotřebiteli před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru stanovené informace je legitimním nástrojem určeným k ochraně spotřebitele, v jehož zájmu je získat v předmluvní fázi takové penzum informací, které mu umožní učinit volbu mezi produkty vzájemně si konkurujícími v daném čase, případně místě. Spotřebiteli, jehož postavení je oproti podnikatelskému subjektu slabší, neboť lze předpokládat, že bez odborných znalostí se zpravidla nebude dobře orientovat ve všech obecně významných aspektech nabízené služby, je proto třeba poskytnout natolik konkrétní informace, aby je mohl náležitě, jako laik, pro své účely vyhodnotit. Po spotřebiteli v žádném případě nelze

požadovat, aby cestou složitých výpočtů a kombinací různých veličin sám vydedukoval, za jakých podmínek dosáhne na cílený produkt a jaký bude mít tento produkt parametry.

46. Zákodárce v § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru vymezil formu a prostřednictvím přílohy zákona též obsah povinnosti věřitele informovat spotřebitele před uzavřením smlouvy o konkrétních podmínkách, za kterých bude reálně uzavřít smlouvu o spotřebitelském úvěru. Žalobce byl proto před uzavřením smlouvy o úvěru povinen spotřebiteli poskytnout mj. informaci o výpůjční úrokové sazbě. Stejně tak zákonodárce stanovil v § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru formu smlouvy, ve které se spotřebitelský úvěr sjednává, a prostřednictvím přílohy zákona též jaké informace musí tato smlouva jasným, výstižným a zřetelným způsobem obsahovat. Žalobce byl tudíž taktéž ve smlouvě o úvěru povinen spotřebiteli poskytnout mj. informaci o výpůjční (zápůjční) úrokové sazbě.
47. Se žalobcem nelze souhlasit, že uvedením nesprávné výše výpůjční (zápůjční) úrokové sazby splnil svou povinnost ve smyslu § 5 odst. 1, resp. 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Soud konstatuje, že splnit tyto povinnosti lze pouze prostřednictvím řádných informací, na které se může spotřebitel spolehnout; taková informace přitom musí být pravdivá. Soud přitom nepovažuje odchylku ve výši 7,08 % za drobnou; tedy takto chybně uvedenou informaci rozhodně nelze považovat za řádnou. Rozdíl ve výpůjční úrokové sazbě ve výši 7,08 % je naopak podle soudu poměrně vysoký a tím i objektivně způsobilý relevantně ovlivnit chování spotřebitele. Postup žalobce tudíž nevedl k poskytnutí relevantních informací spotřebiteli tak, aby mohl náležitě porovnat úvěrové produkty a učinit informované rozhodnutí.
48. Soud v této souvislosti poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 7 As 315/2017-94, který se sice týkal jiného správního deliktu, resp. informací o RPSN a související celkové částce splatné spotřebitelem, tedy nikoliv výše výpůjční (zápůjční) úrokové sazby, nicméně soud považuje úvahy Nejvyššího správního soudu za aplikovatelné taktéž na nyní projednávané skutkové podstaty správních deliktů. Soud poukazuje zejména na bod [69] odůvodnění tohoto rozsudku, kde se uvádí, že „[v] nyní projednávané věci není na soudu [hodnotit – pozn. soudu], jaké jsou konkrétní povinnosti jednotlivých spotřebitelů z konkrétních smluv o úvěru, ale je třeba vyhodnotit, zda stěžovatel postupoval správně při stanovení shora uvedených parametrů spotřebitelských úvěrů. Proto i argumentace částmi odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2015, č. j. 28 Co 192/2015 - 391, nemůže být důvodná. Ačkoli je součástí správního spisu pouze dovolací rozsudek v uvedené věci (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2016, č. j. 32 Cdo 4838/2015 – 436), lze konstatovat, že ani dílčí tvrzení v civilní věci, zda měl či neměl spotřebitel vedle celkové splatné částky vyčíslené věřitelem zaplatit ještě částku odpovídající poplatku, nemění nic na tom, že postup stěžovatele nevedl k poskytnutí relevantních informací spotřebitelům k vzájemné porovnatelnosti úvěrových produktů. Zde není na místě argumentovat tím, jestli byl výklad žalovaného pro spotřebitele příznivější či nikoli, ale bylo třeba uvážít, zda informace o RPSN a související celkové částce splatné spotřebitelem dává spotřebiteli objektivní informace k případnému využití úvěrového produktu. Ani stěžovatel patrně nezpochybňuje, že rozdíl v RPSN ve výši až 10 a více procent (u vyšších poplatků za uzavření smlouvy a delších dob splácení) je objektivně způsobilý relevantně ovlivnit chování spotřebitele.“
49. Soud upozorňuje na to, že ve výše uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud zmínil žalobcem i žalovaným odkazovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2016, č. j. 32 Cdo 4838/2015-436. Soud pro úplnost dodává, že z tohoto rozsudku Nejvyššího soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

nevyplývá, že by zrovna takto chybně uvedený údaj o výši výpůjční úrokové sazby nemohl spotřebitele nijak ovlivnit. Nejvyšší soud totiž v bodě [22] toliko konstatoval, že „[u]vede-li proto věřitel některý ze zákonem vyžadovaných údajů nesprávně, ať už tak učiní z jakéhokoli důvodu (např. omylem, v důsledku početní chyby apod.), nesplní povinnost stanovenou v § 6 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb. a konkretizovanou v příloze č. 3 k tomuto zákonu. Takové pochybení, uplatní-li jej spotřebitel u věřitele, zákon striktně sankcionuje tím, že pokládá spotřebitelský úvěr od počátku za úročený ve výši diskontní sazby platné v době uzavření smlouvy uveřejněné Českou národní bankou a ujednání o jiných platbách na spotřebitelský úvěr jsou neplatná [§ 8 písm. b) zákona č. 145/2010 Sb.]. Pouze ve výjimečných případech, ve kterých chybně uvedení zákonem vyžadovaných údajů zcela zjevně nemůže ohrozit naplnění shora popsaného účelu právní úpravy, lze uvažovat o tom, že zákonem stanovená sankce se neuplatní. Bude tomu tak například tehdy, nemohl-li chybně uvedený údaj nijak ovlivnit rozhodnutí spotřebitele uzavřít s věřitelem smlouvu o spotřebitelském úvěru.“ Z ničeho však nevyplývá, že by uvedení výpůjční (zápůjční) úrokové sazby ve výši o 7,08 % nižší než bylo skutečně ve smlouvách stanoveno, bylo zrovna ten případ, kdy by se dalo uvažovat o tom, že se zákonem stanovená sankce neuplatní. Soud je naopak přesvědčen, že vzhledem k nemalé výši spotřebitelského úvěru v posuzovaném případě (konkrétně u spotřebitele R. S. byla celková částka úvěru sjednána ve výši 49 500 Kč a u spotřebitele M. Z. ve výši 110 877 Kč) byl tento údaj způsobilý rozhodnutí spotřebitele uzavřít se žalobcem příslušnou smlouvu o úvěru ovlivnit. Soud opět poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 7 As 315/2017-94, v němž se v bodě [63] odůvodnění konstatuje, že „[i] bez hlubší analýzy spotřebitelského chování lze vycházet z toho, že při rozhodování spotřebitele o využití konkrétní úvěrové nabídky hraje roli celková výše poskytnutého spotřebitelského úvěru, úroková sazba, počet a výše splátek, jakož i nyní posuzované parametry.“ Úroková sazba je tedy bezesporu podstatným údajem, který je způsobilý ovlivnit rozhodování spotřebitelů, přičemž odchylka ve výši 7,08 % rozhodně není podle názoru soudu v dané věci zanedbatelná. Soud přitom nepřihlížel k tomu, z jakého důvodu k uvedení chybného údaje žalobcem došlo, neboť se nejedná pro posouzení věci o podstatnou skutečnost. Soud opakuje, že podstatným bylo jen a pouze to, že žalobce spotřebitelům R. S. a M. Z. neposkytl před uzavřením úvěrových smluv pravdivou informaci o výši výpůjční (zápůjční) sazby. Nic z žalobcem uvedených tvrzení nevypovídá o tom, že by byl naplněn liberační důvod ve smyslu § 21 zákona o spotřebitelském úvěru; žalobce nadto tato svá tvrzení ani ničím nedoložil. Žalobce tudíž neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

50. Soud proto shledal námitku žalobce nedůvodnou. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem, pokud shledal porušení ustanovení § 5 odst. 1 a § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, resp. § 95 odst. 1 nového zákona o spotřebitelském úvěru, a uložil za ně sankci.
51. Pokud jde o druhou skupinu správních deliktů, týkající se toho, zda žalobce dostatečně a s odbornou péčí posoudil úvěruschopnost spotřebitelů R. S. a M. Z., i zde soud přisvědčil názoru žalovaného, že jednání žalobce nelze považovat za dostatečné posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr s odbornou péčí, jak požaduje § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.
52. Soud uvádí, že zákon o spotřebitelském úvěru byl transpozicí směrnice č. 2008/48/ES, přičemž předobrazem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru byl článek 8 uvedené

směrnice, který uložil členským státům povinnost zajistit, aby „před uzavřením úvěrové smlouvy věřitel posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě dostatečných informací získaných případně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, na základě vyhledávání v příslušné databázi“. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 30/2015-39, poukázal na to, že výkladem článku 8 směrnice se zabýval Soudní dvůr Evropské unie (čtvrtý senát) v rozsudku ze dne 18. 12. 2014 ve věci C-449/13, *CA Consumer Finance proti Ingrid Bakkaus a další*. Jednalo se o rozhodnutí o předběžné otázce francouzského soudu, který se mimo jiné dotazoval, zda má být článek 8 směrnice vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby byla kontrola úvěruschopnosti spotřebitele provedena jen na základě informací uvedených spotřebitelem, aniž byly tyto informace ověřeny pomocí jiných údajů. Soudní dvůr v této souvislosti poznamenal, že směrnice č. 2008/48/ES neobsahuje taxativní výčet informací, na základě nichž má poskytovatel úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele, ani nespecifikuje, jestli mají být tyto informace kontrolovány, a pokud ano, jakým způsobem. Článek 8 ve spojení s bodem 26 směrnice naopak přiznává poskytovateli úvěru prostor pro uvážení při určování, zda informace, které má k dispozici, stačí k doložení úvěruschopnosti spotřebitele, či nikoli, a zda je má ověřit pomocí jiných údajů (viz odst. 36 rozsudku). Z toho podle Soudního dvora vyplývá, že „[p]oskytovatel úvěru musí zaprvé v každém jednotlivém případě s přihlédnutím k jeho konkrétním okolnostem zvážit, zda se jedná o příslušné informace a zda jsou tyto informace dostatečné pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. V tomto ohledu se dostatečnost uvedených informací může lišit podle okolností, za nichž dojde k uzavření úvěrové smlouvy, podle osobní situace spotřebitele nebo podle částky úvěru uvedené v této smlouvě. Toto posouzení lze provést s pomocí dokladů o finanční situaci spotřebitele, ale nelze vyloučit možnost, aby poskytovatel úvěru zohlednil případné dříve získané znalosti o finanční situaci zájemce o úvěr. Avšak pouhá ničím nepodložená prohlášení spotřebitele nemohou být sama o sobě kvalifikována jako dostatečná, nejsou-li podepřena žádnými doklady. Zadruhé – aniž je dotčena druhá věta čl. 8 odst. 1 směrnice 2008/48, podle které mohou členské státy ve svých právních předpisech zachovat požadavek, aby poskytovatel úvěru vyhledal údaje v databázi – směrnice 2008/48 neukládá poskytovatelům úvěru povinnost provádět systematicky kontrolu pravdivosti informací poskytnutých spotřebitelem. V závislosti na okolnostech každého jednotlivého případu se poskytovatel úvěru může buď spokojit s informacemi, které mu poskytne spotřebitel, anebo může dospět k názoru, že je nezbytné, aby tyto informace byly potvrzeny pomocí dalších údajů.“

53. Nejvyšší správní soud, vycházející ze shora uvedených východisek, v témže rozsudku konstatoval, že „[p]osouzení úvěruschopnosti spotřebitele může být provedeno pouze na základě informací uvedených spotřebitelem, pokud budou tyto informace dostatečné a jeho pouhá prohlášení budou podepřena doklady. Ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, které představuje transpozici článku 8 odst. 1 směrnice do českého právního řádu, by tak mělo být vykládáno stejným způsobem, neboť sleduje stejný účel.“ Následně dodal, že „je třeba vykládat § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru tak, že věřitel musí náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení. Je také nutno dovodit, že věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními.“ Závěrem konstatoval, že „postup stěžovatelky, která posuzovala úvěruschopnost spotřebitele pouze na základě jejich ničím nedoložených prohlášení, byl v rozporu s požadavkem zjištění schopnosti spotřebitele splácet úvěr s odbornou péčí ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Zdejší soud se ztotožňuje s krajským soudem v tom, že požadovanými doklady pro prokázání úvěruschopnosti spotřebitele mohou být např. potvrzení o zaměstnání a příjmu, výplatní pásky, výpisy z bankovního účtu žadatele a

podobně.“ Přitom by dle Nejvyššího správního soudu „mělo jít o doklady vydané spotřebiteli třetí stranou, které budou objektivně a věrohodně vypovídat o spotřebitelově schopnosti dostát svým závazkům ze smlouvy o úvěru.“

54. S ohledem na výše uvedené judikaturní závěry se soud neztotožnil s výtkou žalobce spočívající v nesprávné aplikaci § 22 odst. 5 zákona o spotřebitelském úvěru správními orgány. Sporované zákonné ustanovení stanoví, že „[n]ení-li prokázán opak, má se za to, že věřitel povinnosti podle § 5, 7 a 9 nesplnil.“ Podle názoru soudu postupovaly správní orgány v dané věci v souladu se zákonem, když po žalobci požadovaly, aby tvrdil a prokázal, že splnění zákonem stanovených povinností, mj. že náležitým způsobem zjišťoval schopnost spotřebitelů R. S. a M. Z. splácet úvěr. Pokud žalobce nebyl schopen unést břemeno tvrzení a důkazní o tom, že dostatečným způsobem zjišťoval jejich úvěruschopnost, pak správní orgány dospěly správně k názoru, že se tak nestalo; a že se tudíž žalobce dopustil jednání, které naplňuje skutkovou podstatu předmětných správních deliktů. Soud v takovémto procesním postupu správních orgánů neshledal porušení ústavní zásady presumpce nevinu.
55. Soud konstatuje, že v posuzovaném případě se žalobce spokojil pouze s údaji, které spotřebitelé uvedli v žádosti o úvěr. Žalobce sice uvedl, že součástí jeho interního schvalovacího systému je 23 kontrol, a že tyto kontroly jsou prováděny nejen na základě listin předkládaných klientem a informací jím sdělených, nýbrž i lustrací ve veřejných rejstřících a databázích. Dodal taktéž, že v případě spotřebitele M. Z. došlo k prověření jeho osobního účtu vedeného Českou spořitelnou, a. s. a v případě spotřebitele R. S. byly vyžádány výpisy z bankovního účtu. Žalobce však tato svá tvrzení žalovanému ničím nedoložil; navíc žalobce ani konkrétně netvrdil, do jakých databází nahlédl a co z nich zjistil, ani nedodal výpisy z předmětných rejstříků a databází. Nedoložil výsledky prověření osobního účtu spotřebitele M. Z. ani výpisy z účtu spotřebitele R. S. Správním orgánům a rovněž tak soudu tedy není zřejmé na základě jakých konkrétních údajů o majetkové situaci spotřebitelů R. S. a M. Z. dospěl k úvaze o jejich úvěruschopnosti. Je pravdou, že žalobce pro posouzení bonity spotřebitele R. S. předložil správním orgánům průvodní list leasingové smlouvy a screenshot obrazovky PC. Tyto listiny jsou však jen konečným výstupem postupu žalobce v rámci zkoumání bonity spotřebitele; není v nich však uvedena žádná konkrétní vstupní číselná položka, tj. absentují v nich údaje, které byly zřejmě žalobcem do systému nejprve vloženy ke zpracování výpočetního mechanismu, jehož výstupem pak byly žalobcem předložené listiny. Z listin však lze zjistit toliko jedinou informaci, a to že klient byl žalobcem považován za úvěruschopného, ale již nikoli proč, resp. na základě jakých skutečností a podkladů k tomuto závěru žalobce dospěl. Co se týče hodnocení bonity spotřebitele M. Z. soud ve správním spise našel toliko na listině - *Finanční leasing nebo úvěr*, jež byla přílohou úředního záznamu ze dne 23. 4. 2015, ručně vepsanou poznámku „ověřeno tel.“ v rubrice „Zaměstnavatel“, kde byl uveden název a sídlo zaměstnavatele; dále druh sjednané práce spotřebitele a údaj o zahájení výkonu jeho pracovní činnosti. Tato ručně vepsaná poznámka však nebyla datována a ani nebyla nikým podepsána. Soud pak již nenalezl ve správním spise žádný doklad, ze kterého by vyplývala pro řízení podstatná zjištění o výši a pravidelnosti pracovní mzdy spotřebitele, natož o výši jeho výdajů. Tudíž i v případě spotřebitele M. Z. soud dospěl k závěru, že žalobce neměl k dispozici podklady, které by věrohodným způsobem vypovídaly o majetkové situaci spotřebitele tak, aby bylo možno na jejich základě dostatečně ověřit jeho bonitu.

56. Soud na tomto místě nikterak nehodnotí kvalitu interního schvalovacího systému žalobce. Pro posouzení věci totiž není podstatné, jakými interními systémy žalobce disponuje, nýbrž co konkrétního učinil v projednávaných případech, aby úvěruschopnost spotřebitelů posoudil s odbornou péčí. Žalobce však nijak nekonkretizoval a nedoložil provedení uvedených 23 kontrol v právě posuzovaných případech spotřebitelů. Vzhledem k tomu, že žalobcovo tvrzení o provádění 23 kontrol tak zůstalo nedoložené, nemohl k němu soud více přihlížet. Soud proto přisvědčuje žalovanému, že žalobce zcela rezignoval na jakékoliv aktivní zjišťování skutečné schopnosti spotřebitelů splácet, když po nich mohl a měl požadovat doklady potvrzující jimi uvedená tvrzení v žádosti o úvěr. Informace plynoucí z těchto listin by totiž žalobci ve spojení s dalšími informacemi byly s to poskytnout kvalifikovaný obraz o skutečné finanční situaci spotřebitelů, potřebný pro posouzení jejich schopnosti splácet spotřebitelský úvěr. Žalovaný rovněž oprávněně vytýká žalobci, že neučinil nic za účelem ověření skutečné výše výdajů spotřebitelů. Jeho postup v dané věci tak byl v rozporu s požadavkem na zjištění schopnosti spotřebitelů splácet spotřebitelský úvěr s odbornou péčí.
57. Žalobce vytýkal správním orgánům neprovedení svědeckého výsledku T. H. Soud se však zcela ztotožnil s názorem správních orgánů o nadbytečnosti jeho provedení (viz odstavec 21 tohoto rozsudku); rovněž soud pokládá odůvodnění neprovedení svědeckého výsledku jak prvostupňovým orgánem (viz str. 10 prvostupňového správního rozhodnutí), tak žalovaným (viz str. 10 žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného) za zcela dostačující a řádné, neboť bylo jasné vysvětleno, z jakého konkrétního důvodu k němu správní orgány nepřistoupily. Na tomto místě soud podotýká, že správní orgány nejsou povinny provést veškeré účastníky řízení navržené důkazy, ale je jejich povinností pak toto odepření řádně odůvodnit, což bylo v dané věci splněno.
58. Soud pouze podotýká, že žalobci nebylo kladeno za vinu, že nearchivoval veškeré listinné doklady ke kontrolovaným úvěrovým smlouvám. Bylo totiž zcela na žalobci, jakým způsobem správním orgánům vysvětlí a doloží svá tvrzení o dostatečném prověření bonity klientů. Žalobce však musel být připraven v případě kontroly správním orgánům uvedenou skutečnost tvrdit a doložit; pokud tak nebyl schopen učinit, musí být připraven nést následky v podobě neúspěchu ve věci.
59. Žalobce dále odkázal na § 2 odst. 4 správního řádu, podle kterého „[s]právní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.“ Zdůraznil přitom zejména zásadu legitimního očekávání, podle které by správní orgány měly ve věcech se shodnými nebo obdobnými znaky postupovat a rozhodovat shodně. Namítal, že v projednávané věci bylo jeho legitimní očekávání porušeno, neboť žalovaný za správní delikty spočívající v porušení obdobných ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru zpravidla neukládá pokuty v obdobné (tak vysoké) výši.
60. Soud konstatuje, že uplatnění zásady legitimního očekávání nemůže být bezbřehé a správní orgán se může odchýlit od své dosavadní praxe nebo od závěrů jiného správního orgánu, pokud své rozhodnutí řádně zdůvodní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2020, č. j. 4 As 50/2018-49). Tomuto požadavku podle názoru soudu žalovaný zcela dostál, neboť své úvahy ohledně výše uložené pokuty obsažené v žalobou napadeném rozhodnutí řádně a dostatečně odůvodnil. Žalovaný rovněž vysvětlil, v čem spočívaly odlišnosti nyní projednávané věci od žalobcem odkazovaných rozhodnutí, a poukázal na proměny horní hranice sazby příslušné pokuty v průběhu let, což mělo přirozeně značný

vliv na výše ukládaných pokut. Soud proto shledal, že postupem ani rozhodnutím žalovaného nebyla narušena rovnost účastníků před zákonem, jak tvrdí žalobce, a nedošlo ani k porušení § 2 odst. 4 správního řádu, resp. zásady legitimního očekávání.

61. Co se týče konkrétních rozhodnutí žalovaného, na které žalobce v rámci námítky porušení zásady legitimního očekávání odkazoval, soud konstatuje, že ani z nich porušení této zásady nevyplývá. Pokud jde o příkaz ze dne 31. 1. 2013, č. j. ČOI 12964/13/2400, žalovaný správně poukázal na to, že tento byl vydán v období, kdy byla horní hranice sazby příslušné pokuty značně nižší. Pokud jde o příkaz ze dne 30. 6. 2016, č. j. ČOI 74587/16/4000, tak soud konstatuje, že v tomto případě byla pokuta uložena pouze za porušení jedné povinnosti podle zákona o spotřebitelském úvěru (v jednom případě nebyla s odbornou péčí posouzena úvěruschopnost spotřebitele). Co se týče příkazu ze dne 6. 5. 2014, č. j. 50492/14/3100/p 0298 Vit, soud konstatuje, že také tento byl vydán v období, kdy byla horní hranice sazby příslušné pokuty značně nižší. I v tomto případě byla pokuta uložena pouze za porušení jedné povinnosti podle zákona o spotřebitelském úvěru (v jednom případě nebyla s odbornou péčí posouzena úvěruschopnost spotřebitele). Totéž platí i pro rozhodnutí ze dne 5. 8. 2014, č. j. ČOI 9266/14/O100/4000/13/14/Hy/Št. Rovněž příkazem ze dne 15. 11. 2013, č. j. ČOI 128498/13/3000/P/M, a příkazem ze dne 26. 11. 2013, č. j. 27/1304/13, byla uložena pokuta toliko za jedno porušení zákona o spotřebitelském úvěru (porušení povinností stanovených v § 6 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru). Soud nadto uvádí, že žalobce v rámci své argumentace odkázal pouze na rozhodnutí, v nichž byly ukládány nižší pokuty. Žalovaný poukázal rovněž na rozhodnutí, v nichž byly ukládány pokuty ve stejné výši či vyšší, tato však žalobce odmítl s tím, že na uvedeném nicého nemění, že se zpravidla jednalo o závažnější porušení zákonných povinností a že diametrálně různé výše pokut v těchto řízeních spíše poukazují na porušování zásady legitimního očekávání i v jiných případech a též na jistou svévoli žalovaného při stanovování výše pokuty za obdobné správní delikty. Žalobce však při porovnávání jednotlivých rozhodnutí vycházel pouze z výše uložené pokuty, aniž by se blíže zabýval jednotlivými skutkovými okolnostmi (výše poskytnutého úvěru, způsob, jakým byla úvěruschopnost posuzována, apod.), které se v jednotlivých případech lišily, počtem správních deliktů či rozhodným zněním zákona o spotřebitelském úvěru. Soud rovněž uvádí, že žalobce odkázal na rozhodnutí inspektorátu Ústeckého a Libereckého, Moravskoslezského a Olomouckého, Jihomoravského a Zlínského; pouze v jednom případě se jednalo o rozhodnutí Ústředního inspektorátu žalovaného. Soud tak z žalobcem doložených rozhodnutí ani nenabyl dojmu, že se jedná o přesný přehled rozhodovací praxe žalovaného, ze kterého by se dal dovodit závěr o zpravidla ukládané výši pokut v obdobných případech, když bylo vybráno toliko pět rozhodnutí různých inspektorátů, v nichž byla uložena nízká pokuta, aniž by bylo přihlédnuto k rozhodnutím jiných inspektorátů, resp. Ústředního inspektorátu, v nichž byly uloženy pokuty vyšší, a to za situace, kdy se ani nejedná o zcela shodné věci (různé počty správních deliktů, různé doby spáchání, různé skutkové okolnosti apod.). Žalobce tudíž soudu nedoložil, že zrovna jím předložená rozhodnutí tvoří ustálenou, jednotnou a dlouhodobou správní praxi žalovaného. Skutečnost, že některé inspektoráty žalovaného zřejmě někdy rozhodují v podobných případech jinak než žalovaný, nepředstavuje dostatečný důvod k tomu, aby bylo věcně správné a řádně odůvodnění rozhodnutí žalovaného zrušeno či změněno.
62. Soud nepřisvědčil ani námitce žalobce týkající se porušení zásady individuálního posouzení každé věci. Žalobce uvedl řadu okolností polehčujícího charakteru, k nimž dle jeho názoru žalovaný nepřihlédl. Z žalobou napadeného rozhodnutí však zjevně vyplývá, že žalovaný

ke všem těmto okolnostem přihlédl, zabýval se jimi a při stanovení výše ukládané pokuty je zohlednil, soud proto na odůvodnění citovaných rozhodnutí odkazuje. Konkrétně žalovaný se na str. 11 svého rozhodnutí zabýval zaviněním žalobce a způsobem spáchání správních deliktů, jakož i následky porušení zákonných povinností; na str. 12 se zabýval dosavadní bezúhonností žalobce a zásadou legitimního očekávání; na str. 13 se znovu věnoval míře zavinění, jakož i rozsahu pochybení žalobce, a dále též naplněním liberačního důvodu a ohrožovací povahou správních deliktů; na str. 13 a 14 odůvodnil snížení pokuty a použití rozhodné právní úpravy, přičemž tím se zabýval již na str. 6 a 7. Soud uvádí, že odkazované odůvodnění žalovaného je zcela dostatečné; žalovaný nepominul žádnou podstatnou polehčující či přitěžující okolnost. Soud proto nemohl přisvědčit námitkám žalobce, že při ukládání pokuty žalovaným byla porušena zásada individuálního posouzení věci a zásada přiměřenosti.

63. Soud konstatuje, že ve věci nepřehlédl požadavek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, dle kterého *„rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější“*. V dané věci byla žalobci uložena pokuta za správní delikt podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, resp. § 153 odst. 1 písm. t) nového zákona o spotřebitelském úvěru, který v době jeho spáchání umožňoval uložit pokutu do výše 20 000 000 Kč [§ 20 odst. 5 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru]; v současné době nový zákon o spotřebitelském úvěru umožňuje uložit pokutu toliko do výše 10 000 000 Kč [§ 153 odst. 2 písm. b) nového zákona o spotřebitelském úvěru], k této změně právní úpravy však již bylo přihlédnuto žalovaným. Žalobci byla dále uložena pokuta za správní delikt podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, který v době jeho spáchání umožňoval uložit pokutu do výše 20 000 000 Kč [§ 20 odst. 5 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru]; skutková podstata byla přesunuta do § 154 odst. 1 písm. n) nového zákona o spotřebitelském úvěru, přičemž maximální možná sankce za spáchání přestupku, tj. do 20 000 000 Kč [§ 154 odst. 3 písm. c) nového zákona o spotřebitelském úvěru], zůstala beze změny. Žalobci byla dále uložena pokuta za spáchání deliktu podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 24. 2. 2013, který v době jeho spáchání umožňoval uložit pokutu do výše 2 000 000 Kč [§ 20 odst. 5 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 24. 2. 2013]; skutková podstata byla přesunuta do § 154 odst. 1 písm. e) nového zákona o spotřebitelském úvěru, přičemž současná maximální možná sankce za spáchání přestupku, tj. 20 000 000 Kč [§ 154 odst. 3 písm. c) nového zákona o spotřebitelském úvěru] není pro žalobce příznivější. Žalobci byla dále uložena pokuta za spáchání přestupku podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, který v době jeho spáchání umožňoval uložit pokutu do výše 20 000 000 Kč [§ 20 odst. 5 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru]; skutková podstata byla přesunuta do § 154 odst. 1 písm. e) nového zákona o spotřebitelském úvěru, přičemž současná maximální možná sankce za spáchání přestupku, tj. 20 000 000 Kč [§ 154 odst. 3 písm. c) nového zákona o spotřebitelském úvěru], zůstala beze změny. V důsledku novelizací nový zákon o spotřebitelském úvěru již nehovoří o správním deliktu, nýbrž příslušné protiprávní jednání nazývá přestupkem; skutkové podstaty, kterými byl žalobce shledán vinným, přitom nebyly nikterak obsahově změněny, byly pouze přesunuty do

„nového“ zákona. Jelikož stávající právní úprava není pro žalobce příznivější, soud ke změně právní úpravy nepřihlédl.

64. Soud shrnuje, že důvody pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů neshledal. Zabýval se proto návrhem žalobce na moderaci uložené pokuty dle § 78 odst. 2 s. ř. s. Předně soud poukazuje na to, že žalobce vůbec netvrdil, že by žalovaným uložená sankce byla ve zjevně nepřiměřené výši. A podle názoru soudu v dané věci obsah správního spisu ani podaná žaloba nezakládají důvod pro snížení uložené pokuty. Soud přitom vycházel ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012 – 36. Smyslem a účelem moderace uložené pokuty totiž není hledání „ideální“ výše sankce soudem místo správního orgánu, nýbrž její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí, ale rovněž odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 6 A 96/2000 – 62). Správní orgány jednoznačným způsobem označily za nejprísněji trestný správní delikt porušení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru a naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru, za což bylo možno uložit pokutu podle § 20 odst. 5 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru (ve znění účinném do 24. 2. 2013) do výše 2 000 000 Kč, tudíž žalobci uložená pokuta v první (nejnižší) čtvrtině této sazby je zcela přiměřená a nevybočuje ze zavedené správní praxe. Nad to i s přihlédnutím k souběhu správních deliktů spáchaných žalobcem shledal soud výši uložené pokuty zcela adekvátní.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

65. Lze tak uzavřít, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a judikaturou soudů, soud ve správním řízení neshledal ani procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, proto soud nedůvodnou žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
66. Výrok o nákladech řízení pod bodem II. rozhodnutí je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci samé úspěšný a úspěšnému žalovanému však prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 7. října 2020

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.